

Učiteljski tovariš

Stanovsko politično glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani
Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 din za inozemstvo 80 din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davek posebe. Pošt. čk. rač. 11.153. Telefon 3112

Zvišanje prejemkov nam je nujno potrebno

Med važna vprašanja našega današnjega javnega življenja spada zvišanje plač državnim in javnim uslužbencem. V neštetihih sklepih, resolucijah in spomenicah smo že utemeljeno dokazali, da so v zadnjih letih padli dohodki vseh javnih nameščencev pod eksistenčni minimum in da je zvišanje plač nujno potrebno. Toda doslej so ostale vse naše predstavitve in prošnje zaman.

Prav zaradi tega, in ker se sedaj sestavlja predlog za državni proračun za prihodnje leto, moramo ponovno naglasiti, v kako težkem položaju se nahaja vse državno uradništvo, predvsem pa učiteljstvo. Ta poudarek je sedaj toliko bolj potreben in upravičen, ker cene vsem življenjskim potrebščinam že tri leta stalno naraščajo, a naši prejemki so v primeri s tem porastom vedno manjši.

Delna povrnitev odtegljajev izvedena leta 1937. ne pomenja rešitve gmotnega vprašanja državnih uslužbencev, ker so se med tem časom življenjske potrebščine tako silno podražile, da je že ogrožen življenjski obstoj družine državnega in javnega uslužbenca.

Iz splošnega indeksa cen je povsem jasno razvidno, da se te od meseca julija 1936. stalno dvigajo. Vsi javni uslužbenci so s tem porastom toliko bolj prizadeti, ker so se cene od srede 1937. leta dvigale skoro v navpični črti. To pa postaja za nas naravnost usodno in z vso zaskrbljenostjo se moramo vprašati, kam to vodi? Naši dohodki ne zadostujejo več niti za najpotrebnejše.

Brez dvoma je, da porast cen raznim poljskim pridelkom koristi našemu kmetu, ki je bil že skoro povsem uničen, ker je moral v letu 1935. prodajati vse svoje pridelke pod najnižjo vrednostjo. Znano je načelo, ki se danes v javnem življenju stalno poudarja, da je mogoče dvigniti denarni promet le tedaj, če kmet svoje pridelke dobro prodaja; toda poudariti je treba tudi, da mora imeti denar predvsem javni nameščenec, ki je največji in najvažnejši konsument vsega, kar prinese kmet na trg. Sedanje neprestano naraščanje cen vsem življenjskim potrebščinam je namreč v velikem nasprotju z našimi dohodki in se bo vsem državnim uslužbencem zgodilo to, kar se mnogim že sedaj dogaja, da ostanejo dolžni svojim trgovcem, mesarjem, mlekaricam itd. Toda to bo moglo trajati samo dotlej, dokler polagoma ne postanejo povsem insolventni. Iz tega sledi, da se morejo sedanje cene živih vzdržati koristno na dosedanji višini samo tedaj, če imajo konsumenti tudi možnost, kupovati jih v zadostni meri in z gotovim denarjem. Kontinuiteta javnih uslužbencev kot najvažnejših konsumentov in kmetovalcev kot producentov, zahteva imperativno zvišanje naših dohodkov, ker sicer se bo zopet dogajalo, da producenti ne bodo mogli prodati svojega blaga, in to bi bil zelo velik udarec za naše narodno gospodarstvo.

Toda ni samo prehrana oni artikel, ki je vedno dražji. Naraščajo tudi cene oblačil in obutvi. In prav s tem je zopet in v prvi vrsti prizadet državni uslužbenec, predvsem učitelj, ki mora biti vedno stanu primerno oblečen, pa bodisi v šoli kakor tudi izven nje. Paziti mora vedno, da tudi s primerno obleko čuva ugled državnega uslužbenca. Na kak način se to kljub tako slabim dohodkom še vedno lahko vrši, in kaj vse žrtvuje državni uslužbenec, da se dostojno obleče, o tem bi se dale napisati cele knjige. Toda če opazujemo in primerjamo cene oblekam in obutvi, ki se že od začetka leta 1936. zelo naglo dvigajo, s cenami pred tem letom, se naše skrbi od dne do dne večajo ob misli, kako in na kak način bomo oblačili sebe in svoje družine, s čim bomo plačevali drage obleke in obuvale? Eventualne zaloge iz prejšnjih let, ko so bile cene zmerne in naše plače vsaj dostojne, so že porabljene v zadnjih letih stalnega porasta cen. In v bodoče?

Goli in bosji ne moremo hoditi. — Dolgovi naraščajo! — Stanje je tako, da je že skrajni čas, da merodajni krogi pretrsejo ta položaj in iščejo ter najdejo izhod.

Ako že moramo razumeti naraščanje cen prehrani in obleki, ne moremo nikakor opravičiti dviga cen kurivu, ko smo vendar v Evropi na 4. mestu s svojimi bogatimi gozdovi, ki zavzemajo 30,5 % površine vse Jugoslavije. Kljub temu pa so se tudi pri nas drva podražila za polnih 30 % in ponekod tudi za več.

Zašli bi predaleč, če bi načenjali še razne druge izdatke, predvsem za stanovanje, za kulturne potrebe učiteljstva, za vzdrževanje otrok v srednjih šolah itd.

Z neverjetno naglico se bližamo točki, ki je katastrofi najbližja. Za nas je najvažnejše dejstvo, da od sredine leta 1936. cene vsem življenjskim potrebščinam stalno naraščajo, da so narasle že nad 30 % in nekaterim potrebščinam tudi do 40 %.

Naša kategorična zahteva se more vsled tega glasiti samo:

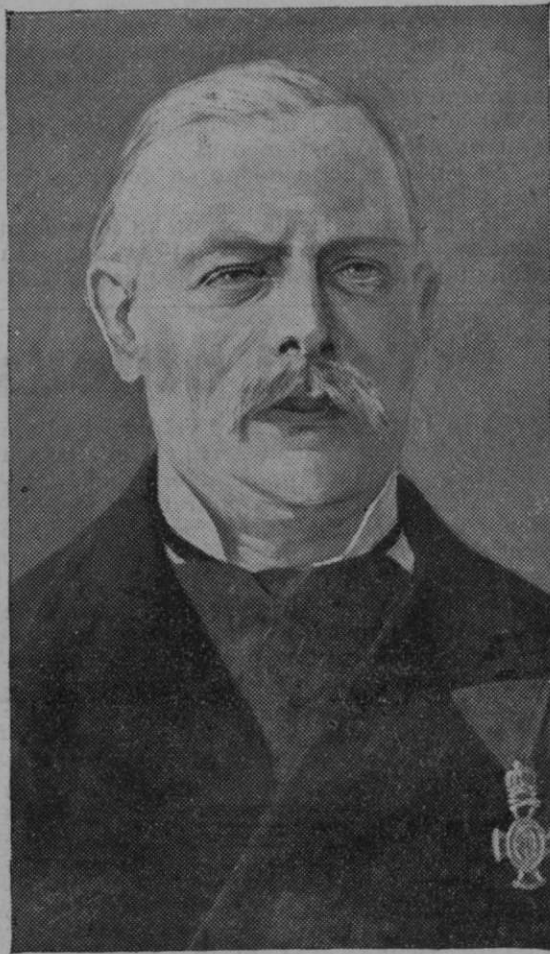
Znižanje cen vsem življenjskim potrebščinam na raven v letu 1936., ali zvišanje prejemkov za 30 do 40 %.

Sedemdeset let slovenske učiteljske organizacije

Letos v mesecu septembru je poteklo 70 let, odkar je bil sklican prvi občni zbor ljudskih učiteljev na Kranjskem.

Leto 1868. je postalo tako mejnik, ki je napovedoval, da se prično za slovensko učiteljstvo novi časi. Slovensko učiteljstvo se je pričelo združevati, da z združenimi močmi doseže boljše čase za našo šolo ter boljše čase za naš stan. Res je, da je bilo ustanovljeno prvo slovensko učiteljsko društvo že l. 1866. na Koroškem za velikovsko dekanijo. Imelo pa je samo 14 članov ter bi ta poizkus lahko imenovali le nekako izvidnico za začetek slovenske učiteljske organizacije.

To pot pa se je zbralo v Ljubljani nad 150 učiteljev iz vseh krajev bivše Kranjske.

Andrej Praprotnik

Občni zbor je vodil predsednik pripravljalnega odbora Andrej Praprotnik, prvi učitelj na mestni glavni šoli, ustanovitelj in dolgoletni urednik »Učiteljskega tovariša«.

Iz uvodnega govora predsednika se vidi, da so tudi tiste čase bili v našem stanu učitelji, ki niso imeli smisla za učiteljsko združevanje. Tem še posebno posveti predsednik svoj govor, v katerem izvaja:

»Dandanes je čas shodov in združb, in ne more se reči, da bi bilo hlepenje po združbi napačno. Gospod Bog je tudi rekel: »Človeku ni dobro samemu biti!« (1. Mojz. b. 2. 18.) Prav naravno in človeškemu srcu prirojeno je, da človek najraje živi in dela v družbi. Posebno pa se je potreba združiti temu, ki nima stalne podpore, in se mora sam truditi in boriti z viharji vsakdanjega življenja. Kdo bi ne mislil tu ljudskega učitelja! Ali ne potrebuje ravno ljudski učitelj največ moralne moči in močate zavesti? Ali ni učiteljski poklic med najimunitnejšimi in težavnimi na svetu? Ali ni ravno učitelj v družabnem življenju najbolj zapuščen in najslabše plačan?

Ako tedaj kdo v življenju potrebuje združbe, jo potrebujemo gotovo mi, ljudski učitelji, da z združeno močjo delamo v doseg svojega imenitnega namena in da se zedinjeno borimo s težavami svojega stanu in da se z združeno močjo poganjamo za svoje pravice.

Učitelj sedanjega časa se ne more in ne sme ločiti od svojih tovarišev: ravnati se mora po dvojnem vodilu: 1. posvetovati se mora s svojimi tovariši, 2. rasti mora kot učitelj in množiti svoje skušnje. Oboje to pa dobiva v dobrih združbah svojih tovarišev. Dobre združbe so učitelju vir, iz katerega zajema okrepečavo svojim trudnim udom. »Združba je moč, združba je napredek!« Tisti učitelj, ki se lahkomišlino ogiblje učiteljskih zborov, kaže, da je starokopiten, ki meri po starem kopitu bodisi prav ali ne. Takega učitelja ne mika nobena lepa reč, ohlaja se tudi v svojem stanu in mesto, da bi vedno veselo in čvrsto delal, pa dela in trpi po svoji stari navadi, ne misleč, da bi moglo biti drugače bolje...

Pripravljalni odbor je tudi mislil na to, da bi zbor potekal čim gladkeje in disciplinirano, zato je izdal poseben »opravilni red«, ki ga je prejel vsak udeleženec. Ker je ta »opravilni red« zelo zanimiv tudi za današnje čase, ga v celoti ponatisnemo.

»1. Kdor hoče v zboru govoriti, se mora preje pri predsedniku oglasiti in mu svoje ime povedati.

2. Govoriti se mora, ne pa brati. Obravnava se po slovenski; razgovarjati pa se sme poljubno, v slovenskem ali v nemškem jeziku.

3. Vsak govornik sme o eni reči le dvakrat in nikoli čez četrto ure govoriti. Le takrat, kadar bi bilo treba kaj pojasnjevati ali kaj osebnega omeniti, da lahko predsednik komu večkrat besedo.

4. Kadar kdo govori, ga ne sme nihče motiti; le predsednik ima pravico govornika opominjati in mu vzeti celó besedo.

5. Predlagatelj ali poročevalec ima po obravnavi še besedo.

6. Po vsaki dokončani obravnavi, da predsednik nasvete in predloge na glasovanje in v sklepanje.

Tu vidimo, da so naši učitelji pred sedemdesetimi leti svoj občni zbor vodili prav parlamentarno. K besedi so se javljali razni govorniki, med drugimi učitelji: Japelj, Govekar, Močnik, Saje, Levičnik, Ambrožič, Juvan, Stegnar, Uranič, Adamič, Eppih in Erker. Vsi učitelji so govorili in razpravljali slovensko, le Eppih in Erker sta razpravljala nemško.

Občni zbor je potekal v eni izmed glavnih točk za tem, da bi se zboljšal gmotni položaj učiteljstva. Učiteljstvo je poslalo za ureditev svojega gmotnega položaja posebno prošnjo deželnemu odboru, ki je ravno takrat zasedal. V tej prošnji iznaša v glavnem sledeče želje in zahteve:

1. Ljudska šola na Kranjskem naj velja za deželno napravo.

2. Cerkovnikova in orglarska služba naj se v principu loči od učiteljske službe; vendar se o tem moreta sporazumeti cerkveno predstojništvo in učitelj.

3. Učitelj naj dobiva kot učitelj stalno plačo; kar pa bi imel dohodkov, ker bi sporazumno s cerkvenim predstojništvom opravljal tudi cerkvenikovo in orglarsko službo, naj mu bo to v priboljšek k učiteljski plači.

4. Šolski denar od posameznih otrok, vsi šolski nakladi pri posameznih srenjčanih, pa tudi bira in drugi naruralni pridelki, kar učitelj kot učitelj dobiva, naj nehaajo, in namesto tega naj se naloži primeren šolski davek za vso deželo.

5. Učitelj pri mali šoli naj dobiva na leto najmanj 300 gl. plače. Začasni prvi in drugi učitelj naj dobiva na leto najmanj 350 gl. plače. Potrjeni učitelj naj dobiva na leto najmanj 400 gl. plače ter ta potem vsakih 10 let 50 gl. priboljška.

Vsi ti pa naj poleg tega imajo tudi pristo stanovanje in kurjavo; začasni ali potrjeni

Izredna skupščina JUU v Zagrebu

je preložena na 6. novembra 1938.

Ob meji...

Ko pregledujemo ob 20-letnici osvobodjenja splošno delo za narod in državo, lahko ugotovimo, da je to delo v notranjosti naše domovine kolikor toliko uspelo, da so sadovi svobode velike vrednosti, a da je ostala naša meja, posebno ona proti novemu mogočnemu sosedu na severu, zanemarjena in prepuščena v nemar. Nihče drugi razen narodne obrambne organizacije CMD in tamkajšnjih šol ni polagal nanjo več pozornosti, kakor veleva uradna dolžnost. Zato je narodnostno življenje ob njej mlačno in narodna zavednost skoro ob tleh. Slabe in nevdružne gospodarske, socialne ter prosvetne prilike razjedajo našega mejaša in kažejo porazno sliko našega nerazumevanja za narodnoobrambno delo ob meji.

Težka svetovna gospodarska in politična kriza, ki spravlja v svet negotov položaj, nas silita k previdnosti, da si ohranimo zemljo, katero smo si priborili s tolikimi krvavimi žrtvami in da si zagotovimo obstoj svojega narodnega telesa kot nerazdružljive celote.

V obmejnih krajih je eden izmed najvažnejših faktorjev proti prodirajoči imperialistični politiki — šola. Dobra šola utrjuje mejo, zorna šola daje mejašem moralno moč in narodno zavednost. Dobre in vzorne šole ob meji so mejniki, ki jih ni tako lahko prestaviti.

Toda pogledimo si nekoliko našo obmejno šolo in njeno učiteljstvo od blizu. Šole so večinoma majhne in neprikladne za pouk. Ponekod so lesene in celo iz blata, drugod so v župniščih ali meznarijah. Ne manjka pa šolskih razredov v gostilniških sobah. Od prevrata do danes je naraslo število otrok in razredov, dvignilo se pa ni temu primerno število učilnic. Otroci sede v razredih drug na drugem. Ker pripada večina otrok revnim delavcem, kmetovalcem in najemnikom, osta-

VSEBINA:

Zvišanje prejemkov nam je nujno potrebno. Sedemdeset let slovenske učiteljske organizacije.

Ob meji... Predsednik sekcije pri g. ministru prosvete. II. balkanski kongres za zaščito otrok.

Tečaj učiteljskega pokreta.

Pedagoški tečaj za učiteljstvo v Ljubljani.

Po tečaju »Pedagoškega društva«.

Osmo leto šolskega radia se pričinja.

† Josipu Aničiču v spomin.

Splošne vesti. — Osebne zadeve. — Kaj vse pišejo o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU.

— Učiteljski pravnik. — Učiteljska tiskarna. — Mladinska matica. — Stanovska organizacija JUU. — Novosti na knjižnem trgu.

učitelj pa naj ima poleg tega še kakih 50 kvadratnih sežnjev vrta.

6. Učitelji glavnih šol naj imajo vsak brez razločka 400 gl. letne plače in poleg tega še kraju primerno stanarino; potrjeni učitelji pa naj poleg tega dobivajo še vsakih 5 let 50 gl. priboljška.

7. Vsi ljudski učitelji v malih in glavnih šolah naj dobivajo pokojnino, in sicer enako učiteljem srednjih šol po polnem 30-letnem službovanju. Ravnotako naj dobivajo primerne pokojnino in pomoč tudi njihove vdove in sirote.

8. Vsa ta plača naj se dobiva pri javnih blagajnah, in sicer v takem redu kot jo dobivajo c. kr. uradniki.

Prošnjo so podpisali: predsednik A. Praprotnik, kot zapisnikarja pa Fr. Gerkman in M. Močnik.

Zanimalo bo še gotovo, kakšen uspeh je imela ta prošnja. Pri zasedanju deželnega zbora se je k prošnji oglašil v debati poslanec dr. Lovro Toman ter izvajal, da mora učitelj 10 do 14 let študirati in se potem še dalje izobraževati, da zna uro navijati in ubrano zvoniti, če pa tega ne zna in noče, naj pa strada...

Tako je učiteljstvo dobilo pred sedemdesetimi leti za svoje prve upravičene predloge in želje s pestjo v svoje pošteno lice od človeka, ki bi mu bilo pripisovati malo več razumevanja, kot pa ga je pokazal v »slavni deželni zbornici«. Vendar pa učiteljstvo radi tega ni klonilo. Pogumno je šlo dalje v doseg svojih stanovskih pravic. Marsikateri udarec je še padel na učiteljska pleča, vendar pa je tudi čas opravil svojo dolžnost. Padali so mogotci, rušili se v teh sedemdesetih letih prestoli, učiteljska organizacija pa je ostala ter se mogočno razvila v borbi za povzdigo slovenskega šolstva in učiteljskega stanu.

Jelo Janežič.

jajo otroci brez šolskih potrebščin, šolski odbori pa dobivajo premalo denarja.

Na šolah primanjkuje učiteljstva, nedostaja pa tudi stanovanje zanj. V večjih krajih je odvisno za stanovanje in hrano od tujerodnih in gospodarsko močnejših osebnosti. Brez večje gmotne in moralne podpore rešuje učiteljstvo, kar se rešiti da. Borba je težja in obupnejša, ker imajo na drugi strani meje drugačno razumevanje za narodno-obrambno delo. Njihove šole so vzorne in socialne metode preračunane do podrobnosti. Posamezniki in celota podpirajo obmejne kraje v vsem. Naša šola jim ne more biti enakovreden nasprotnik in ne more vršiti svojega poslanstva, kakor bi ga morala. Ni čuda, da uhajajo oči naših mejašev na drugo stran, kjer zgleda vsaj na videz v vsakem pogledu tako rožnato. Večkrat so prisiljeni, da gredo mejaši za zaslužkom preko meje, ker jim lastna zemlja ne daje dovolj kruha. Tam jih sprejemajo s slavo in vsemi mogočimi ceremonijami. S kakšnimi mislim se vračajo nazaj??

Posledice takega nezdravega stanja so nevarne za naše obmejne kraje.

Kdo naj temu odpomore? Celota in posamezniki, vsi! V prvi vrsti javna oblast, ki bi morala izvajati ob meji posebno gospodarsko, socialno in prosvetno politiko. Povezati je treba mejo s središči, nuditi je treba mejašem najugodnejše življenjske prilike. Dobre zadruge in denarni zavodi bi jim dvignili gospodarsko delavnost ter obdržali marsikatero posestvo v domačih rokah. S politiko brez birokratizma bi rešili obmejno ljudstvo vsake odvisnosti od priseljenega tujca.

Druga je poklicana reševati mejo — šola. Ustanavljati je treba vzorne in popolne šole,

KONFEKCIJA PAULIN

L J U B L J A N A
SELENBURGOVA ULICA 1

nudi največjo izbiro damskih plaščev, kostumov in oblek.
Cenjenim učiteljicam tudi na ugodno obročno plačilo.

na katerih ne sme manjkati učil. Naša skrb morajo biti tudi revni otroci, njih življenje, obleka in hrana. Učiteljstvo bi moralo biti moralno in gmotno podprto ter nikakor izpostavljeno šikanam dnevnih politik.

Tudi druga društva in organizacije, posebno narodno-obrambne organizacije store lahko mnogo za varnost naše meje. Naj tu omenimo najstarejšo predstavnico narodne obrambe, Družbo sv. Cirila in Metoda, ki že dolga desetletja skrbi za varnost meje, osobito za obmejno šolstvo. Okoli 300.000 din izdaja vsako leto za obmejne šole in njene potrebščine. V tem znesku niso vštete še vse druge podpore, ki jih razdaja družba vsako leto mejašem. Katera druga narodno-obrambna organizacija je postavila že toliko lepih šolskih poslopj kakor CMD? Zato zasluži ta ustanova več podpore od strani merodajnih oblasti, drugim sličnim ustanovam pa bodi v vzor, kako je treba delati.

Naše učiteljstvo je vedno razumelo klic mejašev ter polagalo na narodno-obrambno delo ob meji mnogo pozornosti. Ako ni njegovo delo najbolje uspelo, je krivo premalo zanimanje javnosti in merodajnih činiteljev.

Z delom v obmejnih šolah in v narodno-obrambni organizaciji deluje učiteljstvo vedno za dvig narodne samozavesti, usmerjajoč vse svoje prizadevanje v dobrobit mejašev. Globoki študiji posameznika iz učiteljskih vrst o gospodarskih in socialnih problemih obmejnih krajev bi bili velik doprinos k zbolšanju prilik, ako bi naleteli na pravo razumevanje.

Vprašanje obmejnega šolstva ter življenjske mejašev sploh, so že bila večkrat posebna točka dnevnih redov na zborovanjih naših učiteljskih društev. Poudarjala se je potreba po izboljšanju obmejnega šolstva, uredba polne šole, omiljenje težkih življenjskih prilik mejašev in izboljšanje gnotnega položaja obmejnega učiteljstva. Gmotno in moralno podprto učiteljstvo bi samostojno in neodvisno najbolje delovalo za varnost naše domovine.

Važnost narodno-obrambne dela je učiteljstvo poudarilo na dveh velikih zborovanjih sreskih učiteljskih društev, ki sta bili sklicani prav v ta namen. Prvo je bilo decembra lanskega leta v Mariboru. Iz sedmih učiteljskih društev se je zbralo okoli 600 članov. Drugo je bilo letošnega februarja v Ljubljani, kamor je prispelo od devetih društev nad 750 učiteljev in učiteljic. Zborovanji sta bili v celoti posvečeni perečim obmejnemu vprašanju. Učiteljstvo je pokazalo na aktualne probleme, kateri so potrebni nujne rešitve.

Veliko skrb za obmejno vprašanje pa kaže tudi resolucija letošnje banovinske skupščine v Ljubljani. Prva točka omenjene resolucije pravi »Nevarne sile v obmejnem in narodnostno mešanem ozemlju odtujujejo našo mladino. Pozivamo vso našo javnost, da v velikih življenjskih vprašanjih našega naroda nastopa složno in skupni fronti.«

Učiteljski parlament v Ljubljani je dobera razkril žalostne prosvetne razmere v obmejnih krajih. Zastopniki iz obmejnih učiteljskih društev so opozarjali na nevarnost, ki nam preti s severa. Na mejo popolne šole, narod ob meji je treba dvigniti s prosveto!

Ob dvajsetletnici svobode ima naše šolstvo najiskrenejšo željo, da bi se začela oblast in javnost nekoliko bolj zanimati za našo mejo in naše mejaše!

—t V Knjigarni Učiteljske tiskarne dobite vse pisarniške potrebščine za šolo in dom.

—t Nikoli ne pozabite, da najbolje služijo vsem Kutis svinčniki, peresa in kreda. Nikdo ne more dobro vršiti svojega poklica brez njih.

—t Knjigarna Učiteljske tiskarne priporoča glasbenim učiteljem in goslarskim učencem Karla Pahorja 100 slovenskih narodnih pesmi za dvoje gosli.

Predsednik sekcije pri g. ministru prosvete

Številna specialna vprašanja, ki zadevajo učiteljstvo in šolstvo v dravski banovini, so narekovala, da je potoval predsednik sekcije pretekli teden v Beograd. V sredo, 14. septembra, je bil sprejet pri g. ministru prosvete. Obrazložil mu je položaj kontraktualnih učiteljev, kontraktualnih učiteljic ženskih ročnih del, učiteljev dnevničarjev in onih učiteljev beguncev, ki v brezupnih razmerah čakajo na zaposlitev, in prikazal nujnost, da jim država čimprej zagotovi existenco s tem, da jih sprejme v državno službo. Opozoril je g. ministra tudi na učiteljice ženskih ročnih del, čijih zvanje je treba razporediti in uvrstiti po skupinah. V obeh zadevah je izročil g. ministru pregledan pismen elaborat. G. minister je obljubil, proučiti obe zadevi in se zavzeti za njih rešitev. — Ob tej priliki je obrazložil predsednik g. ministru tudi druga vprašanja,

ki bi jih bilo nujno rešiti v interesu učiteljstva in šole. Predvsem mu je prikazal nujno potrebo korektur izvedenih premestitev in mu orisal nekatere najtežje primere. Te je predložil tudi v posebnem seznamu. Dalje je pleđiral za pospešeno izvajanje napredovanj po rangni listi, in za to, da se reši vprašanje šol. upraviteljev. Kljub postavitvi 200 učiteljev - novincev manjka na naših šolah še vedno mnogo učiteljev. Zato bi bilo treba izvršiti nove postavitve, pri čemer naj se v prvi vrsti upoštevajo abiturienti starejših letnikov, ki so bili pri zadnjih postavitvah prezrti. O tem je izročil predsednik g. ministru poseben prikaz, iz katerega je razvidno, koliko abiturientov iz poedinih letnikov je bilo postavljenih in koliko jih še čaka. G. minister je izjavil, da bo tudi te predložene predmete proučil in upošteval.

II. Balkanski kongres za zaščito otrok

Kongres se bo vršil v Beogradu od 1. do 7. oktobra t. l. V okviru kongresa bo tudi velika mednarodna mladinskozaščitna razstava

Kakor je učiteljstvu gotovo že znano, se bo vršil ob pričetku prihodnjega meseca II. balkanski mladinskozaščitni kongres. K svoječasemu tozadevnemu obvestilu v »Učiteljskem tovarišu« sporočimo z ozirom na kongres, razstavo in udeležbo na tem kongresu vsem, ki se za to zanimajo, sledeča pojasnila:

II. balkanski kongres za zaščito otrok se bo vršil v Beogradu od 1. do 7. oktobra pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II. in častnim predstvom Nj. Vel. kraljice Marije.

1. oktobra bo otvorjena mednarodna razstava o zaščiti otrok v prostorih beograjskega velešjema. Razstava bo mednarodnega značaja.

Na kongresu bodo sodelovale sledeče balkanske države: Jugoslavija, Bolgarija, Rumunija, Turčija, Albanija in Grčija. Poleg teh bodo na razstavi sodelovale tudi še Italija, Francija, Češkoslovaška, Nemčija, Anglija in Amerika.

Kongres bo zasedal v dveh sekcijah:

1. Zaščita vaških otrok.

2. Formacija socialno medicinskega osebja na vasi.

Namen prve sekcije je, podrobno in vsestransko proučiti položaj otroka na vasi ter poiskati možnosti za vsestransko moralno, socialno, zdravstveno in higiensko zaščito teh otrok, računajoč s specialnimi ekonomskimi prilikami sodelujočih držav.

DELOKROG PRVE SEKCIJE OBSEGA:

1. Družina:

Družina na vasi kot socialna in ekonomska edinica. Družinske razmere in stanovanje.

A. D e t e.

a) Specifični vzroki otroške morbiditete in mortalitete na vasi. Faktorji, ki vplivajo pozitivno in negativno na telesni razvoj vaške dece.

b) Specifični položaj malega kmeta s socialnega vidika.

c) Faktorji, ki vplivajo na duševni in moralni razvoj vaškega otroka.

B. M a t i.

a) Higiena kmetice kot matere, njeno življenje pred zakonom in v zakonu, nosečnost, porod, babice, dojenje. Način njenega higienskega izobraževanja. Vloga zdravnika, sester, babic in organizacija njihove službe na selu.

b) Socialni položaj matere-kmetice kot kmečke nezavisne in plačane delavke. Njena vloga v gospodinjstvu. Kmetica kot čuvarica in hraniteljica tujega otroka; ki ji je bil zaupan.

C. O č e.

Njegova vloga v družini in javni zaščiti otrok na vasi. Njegov odnos napram ženi, njegovo sodelovanje z njo za preskrbo in vzgojo otrok. Sodelovanje očetovo v javni in privatni iniciativi za zaščito otrok.

2. Otrok brez družine:

Položaj sirote, zapuščenega in nezakonskega otroka na vasi.

3. Občina:

Zakonske dolžnosti občin napram otroku. Vzpostavljanje med zakonskimi predpisi in njegovim resničnim delom.

4. Država:

Pokrajinske in avtonomne administracije, Cerkev in privatna akcija.

5. Institucije za zaščito vaških otrok:

Kakšne so in kakšne bi morale biti:

a) Socialne medicinske institucije. Razvoj otroške higijene. Ambulanta in stalne posvetovalnice. Vaške porodnišnice. Higijenski instituti. Propaganda puerikulture. Borba proti nalezljivim in socialnim boleznim (tuberkulozi, malariji, trahomu, veneričnim boleznim in alkoholizmu). Zdravljenje bolnih otrok. Vaške bolnice. Oskrbovanje in usposabljanje anormalnih otrok.

b) Socialnopravne institucije. Varuštvo na selu, v občinah in združenih občinah. Nezakonska deca, njihovo priznanje in pozakonjenje, položaj otroka pred in po zakonu.

c) Socialnopedagoške institucije. Zaščita predšolske dobe. Poučevanje mater, otroški vrtci, zavetišča itd. Socialna in higienska zaščita učencev (socialnomedicinska služba, kuhinje, igrišča, počitniške kolonije, mladinske organizacije).

d) Socialna pomoč. Zaščita siromašnega otroka in njegove družine. Zaščita sirot in moralno pokvarjenih otrok. Internati za otroke. Oddajanje v družine.

DELOKROG DRUGE SEKCIJE OBSEGA:

Formacija socialnomedicinskega osebja za zaščito dece.

1. Zdravniki.

Socialna zaščita in puerikultura, praktična in teoretična v univerzitetnem načrtu. Tečaj za usposabljanje zdravnikov. Sedanji pogoji, izgledi za izboljšanje.

2. Tehnično osebje.

a) Sestre, njih vloga. Socialna delavka.

b) Otroška negovalka. Njena priprava za službo v družini in mladinsko-zaščitnih institucijah.

c) Babica. Ali naj se rekrutirajo iz vaških ali intelektualnih krogov.

d) Ali sestre morejo izpolnjevati dolžnosti babice. In obratno?

3. Prostovoljni delavci.

Njihova formacija. Razvoj socialnega smisla v šoli. Njihova vloga. Propagandna predavanja, tečaji, diskusije.

Občevalni jeziki na kongresu bodo srbohrvatski, nemški in francoski.

Za vsako sekcijo bo po en generalni referat s koreferati.

Kot kratko pojasnilo o poteku in vsebini kongresa sporočimo onim, ki se kongresa hočejo udeležiti, še sledeče. Vožnja za kon-

gres je polovična. Stroški za prenočišče in prehrano bodo znašali ca. 50 din dnevno. Glede odsotnosti, odn. tozadevnega dopusta v času trajanja kongresa so upraviteljstva že itak prejela posebna obvestila, iz katerih je razvidno, da je dovoljen vsem udeležencem kongresa, ki so v državni službi, dopust od 1. do 7. oktobra.

Povsem jasno in razumljivo je, da bo kongres zelo zanimiv in da bo mnogo doprinesel k razjasnitvi naših mladinskozaščitnih vprašanj. Ze iz programa je razvidno, da bodo obravnavane teme predvsem važne in pomembne za učiteljstvo. Iz tega razloga bi bilo želeli, da bi se kongresa in razstave udeležilo čim več učiteljstva in še posebno učiteljstva iz dravske banovine.

Poleg zgoraj navedene vsebine so na programu tudi ogled rimskega vodnjaka in zoološkega vrta, obisk pri ministru za soc. politiko in nar. zdravje, odn. predsedniku vlade, obisk aerodroma in ev. vožnja, ogled vojnega muzeja, obisk Zemuna in Pančeva, muzeja kneza Pavla, ogled gimnazije in internata kralja Aleksandra in narodne skupščine. Udeleženci imajo priliko posetiti Oplenac, prisostvovati polaganju temeljnega kamna Doma za mlajše maloletnike itd. Trboveljski Slavček priredi v tem času koncert, čigar program bo obsegal skladbe iz 20-letnega razvoja jugoslovanske mladinske glasbe.

Posebno poglavje v okviru kongresa bo brez dvoma ogled mednarodne mladinskozaščitne razstave, na kateri bodo sodelovale vse balkanske države in poleg tega tudi Anglija, Francija, Češkoslovaška, Nemčija, Amerika itd. To bo prva mednarodna mladinskozaščitna razstava v Jugoslaviji.

Vsi oni, ki se nameravajo kongresa udeležiti, naj svojo udeležbo takoj prijavijo na naslov: Pripravljalni odbor za II. balkanski kongres v Beogradu, Knez Mihajlova 33/I. V prijavi naj točno navedejo svoj naslov in želje glede prenočišča, prehrane itd. Kdor se hoče udeležiti, naj se prijavi takoj.

Tečaj učiteljskega pokreta

13. in 14. julija t. l. se je vršil v Ljubljani na gluhonemnici poučni tečaj »Učiteljskega pokreta«, s posebnim namenom, proučiti metode in organizirati delo pokretašev v letošnjem šolskem letu. Tečaja se je udeležilo okrog 45 učiteljev in učiteljic iz nad polovice slovenskih šolskih okrajev.

Tečaj je otvoril predsednik ljubljanske sekcije JUU tov. Kumelj, ki je v svojem govoru prikazal historiat sličnih stremljenj slovenskega učiteljstva v prejšnjih letih in označil »Učiteljski pokret« kot končno fazo te geneze. Stremljenje pokretašev gre za hvalevrednim ciljem, usposobiti se z resnim študijem gospodarske in družbene strukture naše vasi ter proučevanjem telesnega in duševnega razvoja slovenskega otroka in njegovega okoliša za uspešno in tako rekoč znanstveno utemeljeno delo v šoli in izven nje. Poštenji napori pokretašev so nosili že do sedaj polno razumevanje in laskav odmev toliko med slovenskim učiteljstvom, kolikor tudi v vsej oni slovenski javnosti, ki se resno peča s slovenskimi kulturnimi vprašanji.

Zato obljublja temu delu vso podporo stanovske organizacije ter želi tečaju najlepši uspeh.

Vodstvo tečaja je prevzel nato tov. Hreščak, ki je v kratkem nagovoru poudaril pomen in potrebo letošnjega tečaja »Učiteljskega pokreta«, opozoril na njegove posebne naloge ter iskreno pozdravil poleg vseh udeležencev posebno še nekatere navzoče zastopnike raznih korporacij, zlasti g. Uratnika za »Socialnoekonomski institut« in tovariša Karlovcana in Franka za pokret hrvatskih učiteljev. S posebno zahvalo se je obrnil še na namestnika ravnatelja gluhonemnice tov. M. Dermelja, po čigar zaslugi je našel »Pokret« v teh prostorih gostoljubno streho za svoj tečaj. Po odzdravnih besedah gg. Uratnika, Franka in Dermelja, ki so bile od udeležencev sprejete vse z največjim zadovoljstvom, je začel tečaj s svojim programatičnim delom.

V dopoldanskih urah sta predavala nato zaporedoma tov. Majhen o »Našem programu«, tov. Mencej pa o »Poti in metodi našega dela«.

Pedagoški tečaj za učiteljstvo v Ljubljani

Letošnji pedagoški tečaj je pokazal, kako živa je v učiteljstvu želja po samoizobrazbi in izpopolnitvi, koliko požrtvovanja zmore in koliko idealizma ima slovensko učiteljstvo. Zadnje dni počitnic ob koncu meseca se je zbralo v Ljubljani nad 300 učiteljev in učiteljic, ki so ves teden redno obiskovali predavanja. Osem dni je bilo v Ljubljani skoro 8% vsega slovenskega učiteljstva, ki je iz ljubezni do svojega poklicnega dela in iz potrebe po osebni izpopolnitvi žrtvovalo zadnje dinarje, da je prisostvovalo tečaju. Da ni prišlo učiteljstvo v Ljubljano zaradi zabave, spoznamo iz tega, da so bila popoldanska predavanja prav tako obiskana kakor dopoldanska in da je obisk iz dneva v dan celo naraščal do zadnjega predavanja.

Pred tečajem se je prijavilo nad 200 učiteljev(ic) ali ob pričetku in celo med tečajem se je prijavilo še preko 100 udeležencev, tako da je bil povprečen obisk predavanj 293 oseb. Nekoliko manjši je bil obisk v sredo popoldne, ko je bil določen izlet v ljubljansko okoličico, in v četrtek, ki je bil namenjen sestanku

pedagoških delavcev in so nekateri tečajniki mislili, da ne smejo prisostvovati kratkim referatom pocednih pedagoških delavcev; vendar je bilo tudi v teh dneh vedno nad 200 udeležencev.

Učiteljice so bile ves čas v veliki večini, tako da je bilo povprečno številčno razmerje med navzočimi moškimi in ženskami kakor 1 : 5. Med moškimi so bili predvsem tisti, ki se bavijo s psihološkim in sociološkim raziskovanjem šolskih otrok. Nekateri učitelji so prišli šele v torek in sredo, ker so bili v Zagrebu na skupščini Jugoslovanskega učiteljskega združenja. Tam so bili tudi vsi člani ljubljanske sekcijejske uprave JUU, da se niso mogli udeležiti pričetka tečaja in sta predsednik in tajnik poslala tečajnikom pozdravno brzojavko.

Prosvetni oddelek kraljevske banske uprave je ob pričetku tečaja zastopal gospod profesor Ferjan Franc, navzoč je bil tudi banški šolski nadzornik Jeglič Milko, upravo društva meščansko-šolskega učiteljstva pa je

zastopal predsednik ljubljanske sekcije gospod ravnatelj Fakin Anton.

Tečaj je prišel in vodil prof. Čopič Venčeslav, ki se je prvo zahvalil v imenu Pedagoškega društva kraljevski bankski upravi za podporo in pozdravil navzoče zastopnike.

Profesor Ferjan Franc je želel tečaju najboljši uspeh in priznal učitelstvu veliko požrtvovalnost. Ravnatelj Fakin Anton je pozdravil navzoče v imenu meščanskošolskega učiteljskega in vzpodbujal udeležence za delo v korist šole in mladine ter pravic učiteljskega.

Po teh uvodnih besedah je prišel svoje predavanje prvi predavatelj, pisatelj in župnik v p. Finžgar Fran, o temi: »Slovenski človek in učiteljsvo«. Predavatelj je poudaril, da je realist, ki gleda in opisuje ljudsko življenje tako kot je v resnici, brez olupšav. — Sam je bil učitelj na zasilni šoli, sam je poskusil vse težkoče šolskega dela in ljudskega izobraževanja.

Vsak poedini otrok je bitje, ki ga je treba šele oblikovati, da je sposoben za življenje v družbi. Obuditi v otroku vse tiste sile, ki so potrebne, da postane človek član kolektiva, naroda in države, to je naloga vzgojiteljeva. Slovenski otrok naj se zaveda, da je ud slovenskega naroda in s tem ud velike jugoslovanske skupnosti, ki sega od Triglav do Črnega morja.

Slovinci smo narod s svojo lastno kulturo, predvsem s svojim slovnično in leposlovno izdelanim jezikom, ki je sposoben, da izrazi tudi najgloblja spoznanja našega duha in najfinejša občutja naše duše. Jezik ni samo oblika, v kateri izražamo svoje misli in občutja, temveč se je zлил v enoto z vsebino in se z novimi spoznanji in doživetji iz dneva v dan preoblikuje. Ljudstvo samo ga je preoblikovalo in naši največji duhovi so ga izoblikovali do sedanje popolnosti v umotvor.

Kdor hoče spoznati jezik mora poslušati ljudsko govorico, narodno pesem ter čitati dela naših najboljših pesnikov in pisateljev: Prešerna, Slomška, Wolfovo, »Sv. pismo«, Levstika, Zupančiča in Cankarja.

V ljudskem humorju in narodnih pregovorih se kaže duhovitost našega kmeta.

Narodni običaji ob krstu, ob svatbi in ob smrti in drugih prilikah nam kažejo miselnost našega naroda.

Tudi vera se je prilagodila ljudskemu duhu, kar opazimo v ljudskih šegah ob cerkvenih praznikih, tekem leta (božiču, velikih noči, binškoštih in kresu).

Naša domovina je bogata na prirodnih lepotah, da je morala s svojo lepoto vplivati na občutje našega naroda. Domovina je kakor pesem in v pesmih izražajo Slovenec svoja najlepša, najgloblja čustva naj bo v pripovedni obliki ali s petjem. Stare hiše in opravne, narodne noše so vredne vse naše pozornosti, ker nam kažejo ljudsko umetnost; stare cerkvice in kapelice hranijo mnogokrat prave umetnostne zaklade.

Učitelj naj bi preko vsega tega spoznaval ljudsko dušo in vse to narodno bogastvo vlival mladini v dušo, da bi zagorela v ljubezni do domovine svojega naroda.

Pri debati je predsednik pojasnil zakaj je bilo na dnevnem redu prvo predavanje o slovenskem človeku, namreč da učiteljsvo pravilno dojame sodobno pedagoško načelo domorodnosti, ki naj bo eno glavnih načel pouka v naši šoli.

Nadalje so drugi poudarili še naslednje: Zakoreninjenost v narodnosti drži človeka etično in moralno.

Mladino moramo učiti ljubiti in spoštovati svoj jezik; zato je potrebno, da se tudi sami potrudimo v uradnem poslovanju in zasebnem življenju, da se varujemo tujk.

Potrebno je zbirati narodne noše, skrinje, orodje, vse ki ima zgodovinsko ali umetniško vrednost, ker nam tuji odnašajo te zaklade, ki jih ljudstvo ne pozna in zato ne ceni pravilno.

Popoldne je predavala prof. Černej Anica, o snovi: »Iz metodike narodnega jezika«. Navzočih je bilo 306 učiteljev(ic). Predavateljica je v lepi, pesniški besedi povedala veliko in pokazala različne strani in posebnosti jezikovnega pouka.

Jezik je izraz narodove duše, je v stoletjih izklesana podoba naroda.

Zato je samo pri pouku v materinem jeziku mogoče izvesti načelo domorodnosti in posebno načela **prirrodnosti**, življenjskosti, domačnosti, neposrednosti in otroškosti. Individualno izkustvo, ki je zbrano v lastnem besednem zakladu, se razširi z besednim zakladom iz knjig.

Pri jezikovnem pouku naj se učenec nauči razumeti govornjo, čitano in pisano besedo ter logično pravilno in lepo izražanje.

Ob vstopu v šolo je otrok glavni besedni razvoj že prešel.

Za slovnično sistematično in osnovni šoli nima še otrok sposobnosti, zato je stavčna analiza za to stopnjo neprimerna. Besedne vrste naj se obravnavajo po njih funkciji in pomenu v govoru. Otroci naj govorijo v šoli svobodno in sproščeno, učitelj pa naj govori lep, pravičen in čist jezik, dialekt naj rabi tam, kjer otrok ne razume književnih izrazov. Na osnovni stopnji je velika pomoč pri jezikovnem pouku kretnja, ki ponazorjuje dejanje in notranje občutje. Kretnja je bila pred govorom, zato naj bo tudi pri pouku.

Knjiga, ki je dobra za otroka, je dobra tudi za odraslega, in pa obratno. V otroku moramo vzbuditi ljubezen do knjige in smisel za dobro čtivo. V tem oziru bo dosegel uspeh le tisti učitelj, ki ima sam pravičen odnos do knjige. Ne samo stvarna razlaga besed in vsebine, temveč psihološka in etična poglobitve delujeta vzgojno. To velja tudi za tako zvezne realne sestavke, katerih dojetju naj služi za osnovo lastno doživetje. Tudi na pamet se morajo učenci nekaj naučiti, ali te pesmice po izboru.

V spisju naj se goji posebno prost spis. Stilistične vaje so potrebne, da zna otrok ločiti bistvene od nebistvenih stvari in da dobi čut za lepe in pravilne oblike.

Pri ocenjevanju otroških izdelkov bodi mo širokogrudni.

V debati se je pokazalo, koliko truda ima učiteljsvo in koliko se muči mladina po nepotrebnem pri slovničnem pouku zaradi sprejemnih izpitolov za srednje šole, kjer se zahteva ponekod odločno preveč od desetletnega otroka. Posebne težkoče ima jezikovni pouk v narodnostno mešanih krajih.

V torek, 23. avgusta, dopoldne je predaval vseučiliški profesor dr. Karel Ozvald: »Za novo vzgojo je treba novega sveta.« Navzočih je bilo 322 tečajnikov. Predavatelj je na osnovi opazovanja dela in uspehov sodobne šole orisal meje in možnosti šolske vzgoje. Vzgojamo naj za gospodarsko in za socialno življenje. Spranger pravi, da je najbolje vzgojen tisti človek, ki kaj zmore na katerem področju in da se tega veseli.

Ljudska in meščanska šola dajeta splošno osnovno izobrazbo. V teh šolah bi bilo potrebno pojasniti mladini važnost gospodarskega udeleževanja, da se mladina po dovršeni šoli laže odloči za poklic. Srednja šola je izobrazovalnica odbranih poudincev za voditeljske poklice, kot v gospodarstvu, drž. upravi, politiki in znanosti, za katere je potreben lasten preudarek in zavest odgovornosti.

Res je, da velika večina učencev v srednjih šolah nima sposobnosti za te poklice in je ves način pouka tak, da ne dviga mladine k višjemu gledanju na njene bodoče življenjske naloge. Preveč se poudarja vrednost izpričeval, ki so samo potni list za prehod v višji razred. Učiteljše je poklicna šola, ki pa po svojem sedanjem ustroju ne more dati zadostne izobrazbe in še manj pa vzgoje učiteljskemu naraščanju.

Univerza goji čisto znanost in ni vzgojevalnica. V vsakem poklicu, pa naj bo ročen ali umski, se mora vsakdo zavedati, da je človek. Smoter vzgoje ni poklic, temveč človek, sočlovek, član naroda, državljan.

Na vsaki šolski stopnji pa naj bi učitelji varčevali z duševnimi in s telesnimi silami učencev, ker sedanja tekna na šolah za izpričevali in diplome ubija mladino telesno in duševno.

Nadzorniki naj bi bili učiteljem svetovalci, pri težkem vzgojnem delu — v ljubezni bratje. Ljubezen je božja iskra, ki bi jo moral imeti vsak vzgojitelj.

V debati so se oglašile ženske o potrebi posebne ženske izobrazbe. Naravno je, da se ženske udeležujejo v poklicih, ker vsem ni mogoče, da bi si ustvarile družino. Na ženske ne smemo gledati z moškega stališča, a same naj ne skušajo posnemati moških, ker bodo več dosegle v tistih poklicih, kjer se lahko uveljavijo s svojimi posebnimi ženskimi sposobnostmi.

Banski šolski nadzornik profesor Jeglič Milko je predaval o temi »Iz metodike računskega pouka.«

Za uvod je pokazal na paralelo v razvoju ponazorovanja in pojmovanja osnovnih števil pri primitivnih narodih in pri otroku.

Ponazorovanje je važno za vse stopnje. Porabimo čim več in čim različnejša učila, ali v prvi vrsti tista, ki jih ima otrok vedno s seboj, to so prsti.

Premalo gojimo v šolah ustno računanje. Naloga računskega pouka v ljudski šoli je, da se otrok nauči hitro in pravilno rešiti računске probleme, ki mu jih stavi življenje. Zato naj se učenci naučijo tudi vseh osnovnih računskih vrst z vsemi okrajšavami in prikrajškami. Za vajo v mehanizaciji postopkov so pravi primerne računске uganke in računске križanke. Mnemotehnika se da uporabiti tudi pri računanju.

Formule v splošnem niso primerne za ljudsko šolo, vendar se dajo uporabiti na višji ljudski šoli vsaj za obrestni račun.

Razvrstitev računске snovi mora biti strogo sistematska, ker je matematika sestavljena po strogih logičnih zakonih. Za otroka je pouk v tem predmetu gimnastika duha. Življenje nam pa nudi vedno dovolj primerov, da abstraktne računске operacije izvedemo na praktičnih primerih. Vsak problem, ki ga otrok rešuje, mora v celoti razumeti, zato moramo navajati otroka na strogo logično zaključevanje.

V splošnem razgibanem razpoloženju po predavanju, ki je obsegalo precej praktičnih primerov, so soglašali vsi, da je denar najuporabnejše učilo pri vseh računskih vrstah.

Popoldne je predaval šolski upravitelj Dolgan Josip: »Iz moje šolske prakse.«

Ne more biti nasprotja med pravo pedagoško teorijo in prakso, ako delata vzajemno. Vsako delo se da po znanstvenih načelih izboljšati, tako tudi pedagoška praksa. Načelo racionalizacije šolskega dela se vedno bolj uveljavlja v Ameriki in tudi v Evropi (Prihoda).

Marsikatero misel, ki jo danes kažejo kot novo, so že izrazili naši predniki, a smo jo pozabili, zato bi nam življenjepisi in poročila starih učiteljev prihranili mnogo dela.

Učitelj, ki naj bo res vzgojitelj otroku in narodu, mora vedno delati na svojem osebnem izpopolnjevanju, na lastni izobrazbi in še bolj na lastni vzgoji. Samo učitelj, ki je duševno bogat, lahko deli svoje bogastvo tudi otroku in narodu; sam pa mora kakor mravlja zbirati duševne zaklade ob velikih duhovih vseh časov in narodov. Zanimati se mora za vse gospodarske, socialne, vse prosvetne pojave v svoji okolici, med svojim ljudstvom in v tujini.

Vse svoje delo v šoli naj uravna učitelj po širših in višjih kulturnih vidikih, ki obvladajo svet, da s tem oplodi in obogati domačo vaško kulturo. Vzgoja mladine k socialnemu mišljenju je nujno potrebna, ker je v našem otroku močno razvito egoistično čustvo zaradi težkih življenjskih pogojev, v katerih živi naše ljudstvo. V višjih razredih ljudskih šol naj bi čitali celotna dela naših najboljših pisateljev. Mlademu učiteljsvo je potrebno nuditi več pomoči pri

samoizobrazbi, nadzorniki naj bi mu bili v tem oziru svetovalci. Politični pritisk je v zadnjih desetih letih demoraliziral učiteljsvo.

Preobsežna in okorna birokracija ubija v učiteljsvu voljo do pedagoškega dela.

V debati, ki se je razvila, je predavatelj še povedal, kako dela v svojem razredu po načelu strnjene pouka, in sicer v delovni enoti »Setev«.

Učenci naj sami zberejo in si ogledajo vse vrste žitnih semen, opazujejo kalenje in rast iz semena v vodi in v zemlji. Na teh poskusih se obravnavajo kemični biokemični pojavi, vrste zemlje in gnojil ter se najde

dovolj snovi za vse učne predmete od zemljepisja, zgodovine, računstva, risanja in celo do telovadbe.

Ta košček življenjskega dela v šoli je razgibal in debati več predstavnikov pedagoške prakse.

Glede svojega in Vrančevega učnega načrta izjavlja predavatelj, da je to maksimalni učni načrt, iz katerega naj vsak učitelj obravnava le to, kar je za njegov kraj in razred primerno. Vsaka beseda v načrtu je zgoščena misel, ki bi jo bilo treba v posebnem priročniku za učitelje še le izdelati.

(Nadaljevanje sledi.)

Po tečaju „Pedagoškega društva“

V »Učiteljskem tovarišu« št. 7. z dne 15. septembra t. l. je izšel članek z zgornjim naslovom, ki ga je spisal znani pedagoški delavec Kontler D. Julij.

V članku so naslednje trditve:

1. Tečaj je imel vidno slovensko potezo

2. Tečaj je nudil klasične prireditve, karšnih najbrž ne želi najmlajši učiteljski rod. K prvi točki je pripomnilo to, da si članek sam oporeka z zadnjim odstavkom v članku, kjer pravi: »Vidna slovenska poteza ljubljanskega tečaja bo imela praktične posledice takrat, če bo to izhodišče za tako pedagoško delo, katero bo nudilo mladi učiteljski generaciji v naši banovini uporabna navodila za delo na naših tleh in za naše ljudi.« Delo na naših tleh in za naše ljudi je samo tedaj mogoče, ako delavec pozna svoj predmet, ki oblikuje, v tem primeru narod, toda ne po zunanosti, temveč njegovega duha. — Namen prireditelj tečaja je bil, pokazati duha našega ljudstva in v prvem predavanju je imel vsak poslušalec možnost, da je slišal, kako spoznavamo ljudsko dušo. Raziskovanje gospodarskih, socialnih in s tem tudi kulturnih prilik na vasi je bila vsebina Ledinekovega predavanja.

Ako bomo vzgajali učiteljsvo samo s praktičnimi navodili za delo med ljudstvom, ne da bi mu pokazali smisel in pomen tega dela, bi s tem vzgajali bolj rokodelce, podrejene, nesamostojne izvrševalce naročil. Zelim, da bi bili učitelji samostojni delavci in voditelji v ljudski izobrazbi, ki bodo poznali tudi teoretsko utemeljitev svojega dela. Finžgar je pri svojem predavanju navedel besede prosvetnega ministra o učiteljsvu: Vi niste državni uradniki, vi ste oficirji, ki naj vodijo narod k višji prosveti.

Osmo leto šolskega radia se pričanja

Šolski radio je ena izmed najvažnejših ustanov, ki je modernji šoli nujno potrebna. Tega dejstva so se v polni meri zavedali ustanovitelji šolskega radia, ko so nekaj pred leti pripravljali prvo šolsko oddajo. Bilo je to predavanje pisatelja Fr. S. Finžgarja, župnika v pokozju, z naslovom: »Kaj bi rad povedal mladini.«

Od takrat je minilo že sedem let, kar je brez dvoma doba, v kateri se je šolski radio močno uveljavil in mladini prirastel k srcu. Mnogo smo v tem času povedali šolskim otrokom, kajti odsek šolskega radia pri sekciji JUU se je ves čas zelo trudil, da dvigne in obdrži to velevažno, za šolo tako potrebno ustanovo na dostojni višini. Poudariti je potrebno, da vsa prizadevanja odseka ne pomenjajo prav nič, če učiteljsvo, odnosno šole ne sodelujejo v stremljenju po stalnem dvigu šolskega radia. Potrebno pa je tudi zanimanje javnosti in krajevnih odločujočih činiteljev. Učiteljsvo lahko zelo mnogo pripomore pri sestavi čim pestrejšega programa in sodeluje z različnimi šolskimi prireditvami, predvsem s **pokrajinskimi oddajami**, a na javnosti, odnosno zastopnikov krajevnih šolskih odborov je ležeče, da dobe prav vse šole v Sloveniji svoje radio aparate.

† Josipu Aničiču v spomin

ker smo čutili, da si bil nekaj posebnega! — Toda Stvarnik, ki ne šteje dnevo tako kot mi, Te je vzel nam, da nadaljujemo Tvoje delo. Nisi delal šablonsko ne pompozno. Sam tako notranje zgrajen, si se zavedal, da je treba braniti pravo kulturo, kulturo duha in srea, ki jo potiska današnja družba tako rada v kôt. Dobro si se zavedal te kulturne dolžnosti in krepko si jo podpiral v šoli, v ožjem družabnem krogu, pa tudi med širšimi plastimi naroda. In zato Te je vsakdo vzbudil. Vsakdo je čutil tisto notranjo vez s Teboj v sebi: mladina, narod, tovariši, vsakdo je čutil v Tebi osebnost z urejeno notranjostjo — in vsi smo prejimali toliko, da si nam ostal živ kot nekda — v spominu, od katerega še vedno nekaj prejemamo! Pa je danes tako malo vzgojiteljev, ki so vzgojitelji že s tem, da so! To je odlična poteza Tvoje osebnosti, — zavidalji bi Ti skoro zauno! — Kljub vsem izpremembam, ki jih je že prinesla nova zmaterializirana doba — doba sencij — doba, ki je poplutila ljudi, — si ostal konservativen in svojem kulturnem poslanstvu, vodil si ljudi do pravih vrednot življenja. Bil si mož širokega obzorja, sprejemljiv za vse, kar je dvigalo duha.

Ob letu smo Te spremili na zadnji poti. Iz vrta so Te pozdravljale zadnjikat cvetice, Tvoje ljubljene, klicale so Ti vse po vrsti zadnji pozdrav. Ravno tako otožno Te je spremljala mladina, ki si ji bil ljubeči oče in vzgojitelj — ter Tvoje ljudstvo Te je sprejelo, ki si mu bil svetovalec in prijatelj. — Sprejeli smo Te, dragi upravitelj, zamišljeno, ker Te je tako nedajno ugrabila smrt in

Bil si resen in ljubezljiv, nesebičen in temeljit, delaven in požrtvovalen, duhovit in dovtipen, resnicoljuben in plemenit, vesten, znal si prav trpeti (Istrijan, vojna) — z eno besedo: bil si mož s srčno kulturo. Odlično si nastopal kakor nastopa avtoriteta.

Kako lepo se je delalo s Teboj, vedo tisti, ki so delali s Teboj. Bil si objektivni, sodoživljaj si sleherni dogodek v nas in z nami, delaven kot čebelica. Kakor si se briga nesebično za dvig gospodarstva in šolstva, tak boš ostal med nami odslej!

Tovariši, ljudstvo in mladina vedo, kaj so prejeli od Tebe. Umreti si moral sicer v najlepši moški dobi, a dovršil si polno dobo življenja v svojem poklicu. Ohranili Te bomo trajno v hvalnem spominu. Počivaj v miru, dragi tovariš. -e.-

Splošne vesti

— **Preložitev glavne skupščine JUU.** Datum 25. septembra za izredno skupščino JUU v Zagrebu je bil določen že ob razpustu redne glavne skupščine. Izvršni odbor je zaprosil za dopust delegatov, ki ga pa prosvetno ministrstvo za sedaj ni odobrilo, toda sporočilo je, naj zaprosi izvršni odbor za dopust pozneje, ko bodo rešena sporna vprašanja v sreskih učiteljskih društvih v Beogradu. Udruženje je sicer že pred glavno skupščino v Zagrebu ukrenilo vse potrebno, da bi se v sreskih učiteljskih društvih v Beogradu pri normaliziranju razmer uporabljali predpisi pravil in določila stanovskih forumov. Ker pa sedaj niso odobreni dopusti, je prestavljena izredna glavna skupščina na 6. novembra 1938. v Zagrebu.

— **V Sofiji imajo češkoslovaško šolo,** v kateri je nameščena ljudska in meščanska šola. Te dni se je slavnostno začelo novo šolsko leto. Na slavnosti je govoril zbranim učencem

in staršem češkoslovaški poslanik Maxa o predsedniku Masaryku in o sedanji situaciji v Češkoslovaški. — V šolo se je vpisalo letos 90 učencev, ki jih poučuje 10 (deset) učiteljev.

— **Tovariši, tovarišice!** Gasparijeve slike letnih časov so razrezane in v primernem okviru v okras vsakemu prostoru, bodisi pisarni, razredu ali stanovanju. Klike se dobe po 5 din, oz. 10 din v vseh naših knjigarnah, ali pa direktno pri Učiteljskem domu v Mariboru, ki je založnik teh slik. Zamenjajte tuje slike, ki so dražje in večidel slabše, z domačimi, ki vam tako lepo prikazujejo življenje našega naroda. — Učiteljski dom, r. z. z o. z., v Mariboru.

— **REVNA DRUŽINA PO UČITELJU,** ki se radi boleznim in drugih nesreč v družini nahaja v obupnih razmerah, nujno prosi podpore. — Prispevke je poslati na upravo lista, pod značko »Podpora«.

Osebne zadeve

— **i V VII. položajno skupino so napredovali:** Amalija Beltram, otroška vrtnarica v Ljubljani, Dragotin Kotnik v Slivnici (Celje), Josip Plišič pri Sv. Vidu (Litija), Avgust Šenverter v Račah, Ana Monopoli v Ljubljani, Josip Kristelj pri Sv. Barbari, Marija Matko na Humu, Berta Špacapan v Ljubljani, Filip Babič v Kalu (Krško), Klotilda Kovarčič v Kalobjem (Celje), Viljem Nanut v Loškem po-

toku, Josip Križman v Križevcih, Marija Velušček pri Sv. Juriju, Olga Zeilhofer v Cvenu, Valerija Vrisk v Birčni vasi, Josip Virnik v Velesovem in Stanislav Prinčič v Gederovcih.

— **i Z odlokom prosvetnega ministra** je imenovan Drago Vončina za sreskega šolskega nadzornika v Kočevju.

Kaj vse pišejo

o učitelstvu, šoli, prosveti in JUU

— **Leta 1935.** so gospodje dobro videli, da so šle cene življenjskih potrebščin nekoliko navzdol, pa so segli po naših dokladah. Zato naj se tudi sedaj malo ozrejo po trgu, pa bodo videli, da so cene življenjskih potrebščin že davno prekoračile višino onih, v letu 1930. Tudi bo treba malo pogledati, kako narod živi v posameznih pokrajinah, odnosno banovinah. Ni nobena tajnost več, da se živi v dunavski banovini za 100 % ceneje kakor v zetski ali primorski banovini, ter v savski za 100 % ceneje kakor v dravski banovini. Kdo ne zna ločiti industrijski »graben« Zidani most, Hrastnik, Trbovlje, Zagorje od okolice Subotice, Novega Sada, Šombora itd. ter Liko od Srema, Pa vendar so tudi v teh pasivnih in revnih pokrajinah dobri in hrabri sinovi Jugoslavije. (»Glasnik železničara i brodarca« št. 18.)

— **i Številke govore drugače.** Problem suetskikh Nemcev, ki je s priključitvijo Avstrije k Nemčiji, stopil v vsej svoji ostrini pred evropsko politično javnost, je tudi osvetlil za pojme civiliziranega in kulturnega človeka kaj čuden način propagande. Vsi nemški in njim prijazni listi so v zadnjem mesecu objavljali o zatiranju svojih bratov toliko nepravilnih pritožb, da je na te metode postal pozoren že ves kulturni svet, ki ve, da imajo vse narodne manjšine v CSR največ svobode in pravice. Naj govore številke! — V Češkoslovaškem parlamentu imajo Nemci 70 poslancev, v senatu pa 36 senatorjev. — Ljudskih in srednjih šol imajo Nemci v CSR 5293, in odpade na eno nemško šolo 106 učencev, medtem ko odpade na eno češko šolo 120 učencev. Nadalje imajo Nemci 1 univerzo, 2 tehnični visoki šoli, 1 konservatorij in 1 pedagoško visoko šolo. — Kulturnih organizacij ima nemška manjšina 2240, in to državnih. Privatnih (športnih, izletniških itd.) organizacij pa je še enkrat toliko. — Nemških dnevnikov izhaja v CSR 250. Torej dvakrat toliko kakor v vseh ostalih državah, kjer živi nemška manjšina. — Tovarn, kjer so zaposleni samo Nemci, je 102 z 390.000 uslužbenci. Podjetja z mešanimi narodnostmi niso vštet. — Radio-oddajni postaji ima nemška manjšina — eno popolnoma v nemškem jeziku, vse ostale pa oddajajo 12 % svojega programa (brez glasbe) v nemščini. — Stalnih nemških gledališč v CSR je 17. Knjižna produkcija pa postavi na trg letno povprečno 200 avtorjev. — Te statistike kažejo samo število glavnih in najvažnejših kulturnih dobrin, ki jih ima nemška manjšina v demokratični CSR.

— **(Po »Statistisches Jahrbuch — Berlin 1937.«) »Edinost«** 17. septembra.

— **i Šolstvo in volonterstvo** je naslov članka v »Slovincu« od 16. sept., v katerem govori dr. Gogala Stanko o dobrih in slabih straneh volonterstva.

— **i O premeštvu tov.** Alojzija Lušina iz Braslovč v Doljno Toplo reber priobčujeta daljši novice »Nova doba« od 16. IX. in »Jutro« od 18. IX.

— **i Številke z ljubljanskih ljudskih šol** je naslov članka v »Slovincu« dne 20. septembra. Iz tega članka se razvidi, da obiskuje letos ljudske šole v Ljubljani 5640 dečkov in deklic, kar je za 15 manj nego lani. Oddelkov je bilo lani 177, letos 170.

— **i Če že ni mogoče** povišati prejemkov delavcem in državnim nameščencem, naj se določi višina cen vseh življenjskih potrebščin tako, da ne bodo trpeli pomanjkanja zaradi draginje, katera se giblje po volji veletrgovcev, sicer morajo propadati ter trpeti pomanjkanje samo oni, ki so finančno šibkejši. (»Glasnik železničara i brodarca« št. 18.)

— **i Šestdeset otroških vrtecev** za čas letine je v kratki dobi ustvarila na Koroškem NSV. Večinoma se nahajajo v jezikovno mešanem ozemlju južne Koroške, kjer poleg praktičnega namena razbremenitve kmečkih gospodinj v času najtežjega dela vršijo še drugo, enako važno službo: Otroke obmejnega ozemlja privajajo prej in izdatneje ko šole nemški govorici in nemški svojstvenosti. — In končno »Koroški Slovenci« takole zaključuje: »Katoški Slovenci v Veliki Nemčiji smo prisiljeni, da ugotovimo: Na Koroškem dejstva ne ustrezajo narodnosocialističnim načelom! To dokazujejo naše šole in dokazujejo otroški vrteci, katerih ponemčevalni namen oficijelno potrjuje urad narodnosocialističnega odseka za ljudsko blaginjo. Na te nedoslednosti opozarjamo čuvarje narodnosocialistične ideologije! Neiskreni državljani bi bili, če bi molče dovoljevali, da se v našem delu dežele krši narodnostno načelo narodnega socializma in javno krši precizna narodno-politična smernica Führerja in kanclerja. Ni naš interes, da bi iz nevednosti našega položaja kovali kapital drugi, morda izvendržavni krogi. Naša lojalnost Führerju, državi in narodnosocialistični stranki nam ukazuje, da tudi tem potom nujno terjamo odpomoč.« (»Slovinc« 16. IX.)

— **i Citate iz govora** predsednika Dimnika na skupščini v Zagrebu prinaša »Nova Pravda« od 15. IX. pod naslovom: »Naši narodni vzgojitelji.«

— **i Šolska izobrazba na podeželju** je naslov članka v »Kmetiskem listu« od 14. IX., iz katerega posnemamo: Da nudi osnovna šola premalo kmetiskemu in sploh vsakemu človeku, je pač vsakomur jasno. — Na vasi prevladuje mnenje: Če bo študiran, bo — gospod ali — gospodična, in ne bo treba telesno delati. In tudi starši z velikim veseljem gledajo na tako mnenje kot nekaj odrešilnega. Vendar je taka stvar včasih zmota in prevara, kajti kaj kmalu se zgodi, da tak šolan človek pozneje pozabi, da ga je rodila mati na vasi, in večina takih ljudi zataji in pretrga vse vezi, ki bi ga še spominjale na to, kje se je rodil in od kod je izšel. — Hočemo sodelovanja s takimi šolanimi ljudmi, s takimi, ki bodo z delom pokazali tudi na podeželju plodove. Zavedati se pač moramo, da kolikor več bo šolanov in izobraženih na vasi, tem prej bo naša vas laže zadihala, ko bo poslednji človek na vasi odločal v svojih stvareh sam. Šele tedaj bo slovenski narod res nekaj dosegel.

Učiteljski pravnik

— **§ Tablice »Moji prejemki«** z uspehom služijo vsakemu učitelju za pregled mesečnih dohodkov in za opozorila glede prijav periodskih poviškov odnosno za vložitve prošnje za napredovanje. Dobe se v knjigarnah Učiteljske tiskarne po 50 par. Pošljem jih tudi direktno po vplačilu zneskov v znamkah.

V. G.

Učiteljska tiskarna

— **t Tretja knjiga Planinske Matice:** Dr. Janez Mencinger: *Moja hoja na Triglav.* Dolgo pogrešano in po vseh knjigarnah že davno razprodano delo našega velikega Mencingerja je izšlo v Planinski Matici kot tretja knjiga njenih rednih letnih publikacij. Morda zadnja izdaja, je brez dvoma pričujoča knjiga po opremi najlepša od vseh prejšnjih izdaj, saj je tudi bogato ilustrirana. Dr. Mencinger, ki stoji med ustanovitelji slovenske novelistike v prvi vrsti, nam je s to knjigo podal brez dvoma svoje najzrelejšo delo. — Umetniško delo prav posebne vrste, ki je obenem povest, potopis in kulturno - zgodovinski esej. Neprekosljivo lepa pa so zlasti poglavja, kjer pisatelj govori o svoji mladosti in svojih domačih krajih pod Triglavom. Neprecenljivo vrednost daje tej izdaji tudi dr. Jos. Tomiška uvodna beseda, obširni življenjepis dr. Mencingerja ter razlage in opombe k celotnemu delu. S tem je urednik dr. Tomišek dal knjigi dragocen dodatek, ki usposablja »Mojo hojo na Triglav« tudi za naše srednje šole. Naj bi ne bilo torej nikogar med ljubitelji naših domačih pisateljev, med občudovalci naših gor, ki bi ne imeli te vsebinsko tako lepe knjige. — Naročila sprejema: Planinska Matica, Ljubljana, Učiteljska tiskarna.

— **t Zemljevid mesta Ljubljane** in sreza ljubljanske okolice je izšel. Ta pregleden in čeden zemljevid ne sme manjkati prav v nobenem razredu mesta Ljubljane in sreza ljubljanske okolice. Zemljevid bo tudi prav prišel krajevnim šolskim odborom, župniščem, občinam, orožniškim postajam in finančnim kontrolnim organom. Dobi se ga v knjigarni Učiteljske tiskarne na močnem papirju in tudi na platno nalepljen.

— **t II. čitanka — Za vse leto** — sestavili Flerč, Jurančič, Skulj in Vranc, izide konec meseca. Onim, ki so jo že naročili, sporočamo, da jo razpošljemo takoj po natisu. Do tedaj prosimo potrpljenja.

— **t Knjiga Emil Adamič** se pogreša med učitelstvom kljub temu, da je bil sam učitelj. Nobena učiteljska knjižnica bi je ne smela pogrešati. Knjiga se dobi v Učiteljski tiskarni tudi na obročno odplačevanje.

— **t Knjigarna Učiteljske tiskarne** vam nudi tiskovine, šolske in druge knjige, šolske in pisarniške potrebščine, učila in vse učne pripomočke.

Mladinska matica

— **mm Druga številka »Našega roda«** je v tisku. Ekspedit začne 28. t. m., tako da bo list 1. oktobra že na vseh šolah. List bo posvečen dvajsetletnici ustanovitve naše države.

— **mm Odbor Mladinske matice** je sestavljen takole: Ivan Tavčar, predsednik; Fran Roš, podpredsednik; Albert Sirok, tajnik; Josip Ribičič, urednik; Alojzij Hreščak, upravnik; Anica Černejeva, Anka Levčeva in Vida Tauferjeva, odbornice. — Literarni odsek tvorijo sledeči člani odbora: Ribičič, Roš, Sirok, Černejeva, Levčeta in Tauferjeva.

— **mm Poverjeniki, pozor.** Nekateri vračajo »Naše rode«, in pošiljke frankirajo. Tega ni treba. Na originalni ovitek zadostuje napisati: nazaj. Tako si prihranimo vsaj te stroške.

— **mm Še nekaj primerov,** kjer se pokaže število lanskih in letošnjih naročnikov.

Sola	lani	letos
Sv. Andraž v Halozah	2	56
Sv. Anton n. Rajhenburgom	0	11
Delnica	6	11
Bohinjska Bistrica	84	96
Boh. Srednja vas	62	85
Breg	12	31
Brusnice	13	5
Dol pri Ljubljani	41	52
Dol pri Hrastniku	22	29
Sv. Duh na Starj gori	10	18
Dvor pri Žužembergu	1	16
Fram pri Mariboru	27	19
Sv. gora pri Litiji	5	16
Gor. Sušice	6	10
Gornji Grad	36	46
Guštanj	50	47
Hrastnik, dekl.	88	64
Iška vas	12	18
Sv. Jurij v Slov. gor.	10	0
Koprivnica	11	25
Kovor	0	37
Kozje	11	22
Laze p. Planini	25	1
Št. Lenart v Slov. gor.	63	71
Lokavce p. Mariji Snežni	24	31
Makole	18	30
Sv. Marko niže Ptujja	10	47

Število naročnikov na »Naš rod« lepo raste. Poskusimo doseči število 30.000. Pri tem številu dobijo naročniki za isto ceno še četrto knjigo.

— **mm »Večernik«** o »Našem rodu«, številka »Večernika« od 15. t. m. piše: V mladinskem listu »Naš rod«, ki letos začne svoj 10. letnik, in pa v 4 letnih knjižnih publikacijah, je skupina požrtvovalnih slovenskih učiteljev ustvarila naši mladini prepotrebno zgobjno, izobraževalno in zabavno ognjišče, in to (radi dobre organizacije, ki je dosegla naklado 20 do 25 tisoč izvodov) za tako nizko ceno, da je tudi najbolj revnemu pastirčku v zadnji vasi dosegljiva. — Res je, da imajo slovenski mladinski listi trdno podlago v slavni tradiciji. Kržičev in Volčev »Vrtec«, ki je štel med svoje sotrudnike najboljše glave na-

še »moderne«, pa tudi »Zvonček«, kjer je rajni Milčinski poleg drugih skrbel za dobre prispevke, sta bila tista, ki smo še danes nanje ponosni. A vse izkušnje iz prejšnjih časov je »Naš rod« pod spretnim uredništvom g. Ribičiča v urejeni obliki, dopolnjene z bistrim opazanjem sodobnih potreb, izrazil in se je na ta način pospel mladinski list, ki je daleč in visoko nad drugimi, kar jih poznamo v ožji in širši domovini, pa tudi pri drugih narodih. Mlajši rod naših pisateljev in pesnikov si družno s starejšim prizadeva nuditi mladini v »Našem rodu« zdravo, pametno in tečno hrano, a cela vrsta naših slikarjev prispeva ilustrativno gradivo, ki je v večini primerov umetniško dovršeno. Poučni članki, zanimivi drobiži, pa sodruštvo mladih čitateljev, dajejo listu v obliki, v kateri je vse to podano značaj dobro premišljenega, široko zasnovanega, vzgojnega organa. Prikupna zunanja in tiskarska oprema lista vzgajata zopet okus mladine z drugega vidika. —

— **mm Prevodi iz »Našega roda«.** V češkem mladinskem listu »Děti a zvířátka« je izšla v češkem prevodu 15. septembra na uvodnem mestu pravljica K. Široka »Pripovedka o žabici«.

Stanovska organizacija JUU Vabila

— **JUU — SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO KRŠKO** bo imelo svoj redni letni občni zbor dne 8. oktobra 1938, ob 10. uri v risalnici meščanske šole v Krškem. Odbor.

— **JUU SRESKO DRUŠTVO V LITJI** prosi vse zaostankarje, da čimprej poravnajo zaostale zneske. Letošnjo članarino plačujete vsi člani sproti vsaj za vsak mesec. Prihodnje zborovanje bo v oktobru.

Predloga našega društva, naj bodo deležni učiteljski pripravniki(ce) znižane članarine, banovinska skupščina ni sprejela. Zato ni za tov. pripravnike nikakih znižanih ugodnosti več. Prosimo, da to upoštevate pri nakazovanju članarine. Letošnje šolsko leto zvišajmo število članov! Povabite k pristopu v JUU vse neorganizirane. Ničeh naj ne bo parazit uspehov organiziranega članstva!

Odbor.

Novosti na knjižnem trgu

— **k Janko Grudnik:** *Pesmarica za mladiho, I. del,* izide v kratkem. Obseg 70 strani, cena 15 din. Samozaložba. — Profesor glasbe na mariborskem učiteljskem g. Janko Grudnik je preuredil svojo zbirko »Vjenac pjesama za mladež«, ki je izšla že l. 1910. Tej preurejeni zbirki je dodal še nekaj slovenskih narodnih pesmi, nekatere hrvatske je prevedel na slovenščino in pripravil lepo zbirko lahko umljivih pesmic z lepimi napevi za otroke I. in II. razreda ljudskih šol. Pesmarica je tudi ilustrirana, kar je brez dvoma novost v ljudskošolskih pesmaricah. Zbirka se narača na naslov: J. Ahtik, zadrudni revizor, Maribor, Pobrežje, Zrkovska cesta 22.

Ob priliki 30 letnega jubileja tovarne razpošilja Goldmichel 1000 garnitur, sestojecih iz 1 orig. polnilnega peresa (25 letna garancija).

I moderne patentne pisalke zastoj — samo proti povračilu stroškov. Lastni izdatki za carino, luksuzni in prometni davek, poština itd. znašajo

din 58' — za 1 garnituro, din 155' — za 3 garniture, kateri znesek se povzame. — Izkoristite to ugodno priliko! — Pri naročilu je treba navesti vrsto pisave: tanka, srednja ali široka.

Jugoslovansko generalno zastopstvo GOLDMICHELENGEL, MARIBOR, poštni predal 91.